

Сучасна методика має орієнтувати вчителя передусім на практичні методи, зокрема ситуаційний, метод проєктів, вправи, діалогічної взаємодії, метод гри та ін. У процесі добору методів урахуємо те, який продукт буде створено учнями на уроці. Комплексна вправа сприятиме навчанню комунікативних стратегій (забезпечення повного розуміння співрозмовника, уникнення конфлікту, привернення уваги, зацікавлення, спонукання до діалогу тощо).

Гру розглядаємо як послідовність операцій у процесі розв'язання завдань, логічне продовження чи практичне доповнення до конкретної теми; як складник освітнього процесу, об'єднаний спільним змістом, сюжетом, що стимулює учнів до самовдосконалення в процесі комунікації. Порівняно з іншими формами й методами навчання дидактична гра має такі позитивні аспекти: результативність у засвоєнні знань і формуванні умінь, формування вміння співпрацювати, формування мотивів навчання, розвиток гуманних стосунків між учнями, розвиток навчально-творчої діяльності (планування, рефлексія, контроль, самоконтроль), що є підґрунтям для формування низки ключових компетентностей. Мотивація ігрової діяльності зростає завдяки добровільності, можливості вибору, духові змагальності, задоволення від самоутвердження й самореалізації. Означений метод має значний розвивальний потенціал.

Діалог постає не лише як метод навчання, а й як засіб організації освітнього процесу, реалізації когнітивної, виховної, організаційної функцій. Спілкування на уроці сприяє пізнавальній активності учнів, розвиткові в них уваги, пам'яті, уяви, мислення, мовлення, емоційної сфери, моральних характеристик [1].

Отже, добір методів має забезпечити засвоєння учнями мовного матеріалу як інструменту думки, адже комунікативний зміст формується у процесі мовленнєво-мисленнєвої діяльності. Сприятливою для цих процесів є робота з текстом і різні варіанти роботи з проблемою. У процесі добору методів навчання української мови необхідно враховувати висновки гуманістичної психології про те, що в людині природою закладено прагнення до саморозвитку, самовдосконалення й самореалізації, мова є потужним інструментом для цього.

Список літератури

1. Концепція навчання української мови учнів ліцею / за заг. ред. д-ра пед. наук Н.Б. Голуб. – К. Педагогічна думка, 2019. 56 с.

УДК 373.5.016:811]-047.22

Горошкін І. О.

кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник
відділу навчання іноземних мов,
Інститут педагогіки НАПН України

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО СТВОРЕННЯ ВПРАВ І ЗАВДАНЬ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНШОМОВНОГО СИТУАТИВНОГО СПІЛКУВАННЯ УЧНІВ 5 – 6 КЛАСІВ ГІМНАЗІЇ

В умовах збільшення міжнародних контактів у різних сферах життя зростає роль вивчення іноземних мов. Це актуалізує пошук шляхів ефективної організації освітнього процесу. У діяльності вчителів іноземних мов окреслилися певні підходи, що забезпечують вироблення в здобувачів освіти стійкої мотивації до навчання, психологічної настанови на систематичне здобування й розширення знань, формування ціннісного ставлення до навчального предмета, умінь здійснювати ефективну міжкультурну комунікацію, а також стійких умінь орієнтуватися в динамічних інформаційних потоках.

Вивчення психолого-педагогічних джерел (О. Бігич, Н. Бориско, Г. Борецька, С. Ніколаєва, О. Овчарук, О. Пасічник, Т. Полонська, В. Редько, Л. Тішакова та ін.) з окресленої проблеми уможливило виокремлення низки підходів, що домінують в процесі навчання іноземних мов у 5 – 6 класах і визначають створення системи вправ і завдань для організації ситуативного спілкування учнів 5 – 6 класів.

До них відносимо: компетентнісний, особистісно орієнтований, комунікативно-діяльнісний, культурологічний.

Культурологічний підхід до навчання іноземної мови «передбачає у процесі занять тісну взаємодію мови і культури його носіїв» [1, с. 85.]

У 5 – 6 класах значно збільшується обсяг навчального матеріалу, у тому числі міжкультурного. Навчання іноземної мови стає не процесом накопичення знань, а процесом формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності учнів і учениць. З огляду на це ситуаційні завдання, що застосовують на уроках іноземних мов, мають спонукати учнів до спілкування з однокласниками, відповідати їхнім потребам і прагненням. У процесі виконання ситуаційних завдань важливо задіяти всі канали надходження інформації, активізувати інтелектуальну й емоційну сфери особистості учнів. Наприклад, задля формування культурної компетентності можна використати ситуаційне завдання, побудоване на країнознавчому матеріалі. Так, ситуаційне завдання «Лондон» можна побудувати за таким планом: прочитання текстів відповідної тематики, робота з мапою, розгляд малюнків із зображенням червоного автобуса, Букінгемського палацу, Тауеру, Біг-Бену. Учням необхідно представити іноземною мовою відомості про столицю країни, мову якої вони опановують, розказати про сувеніри, які можна придбати у Великій Британії для себе та подарувати рідним і друзям. Учні мають описати кілька сувенірів – для себе, для друга (подруги), для членів родини, обґрунтувати свій вибір.

Подібні завдання, як свідчить освітня практика, викликають неабиякий інтерес, оскільки відповідають віковим особливостям учнів, під час їх виконання школярі виявляють активність, розповідаючи про країну, мову якої вони вивчають, обстоюючи власну думку; спрямовані на формування низки ключових компетентностей учнів.

Виконання ситуаційних завдань, побудованих на засадах культурологічного підходу, сприяє формуванню низки вмінь: розповідати, характеризувати предмети, пропонувати, приймати або відхиляти пропозицію; аргументувати власний вибір, узагальнювати й систематизувати інформацію згідно з умовами завдання; наводити аргументи для підтвердження власної думки тощо. Дидактичний потенціал ситуаційних завдань полягає в тому, що ознайомлення учнів з іншою культурою відбувається шляхом порівняння тих чи тих соціально-культурних проявів у рідній країні та країні, мову якої вивчають, що позитивно впливає на усвідомлення й оцінювання власної культури та себе як носія цієї культури.

Отже, культурологічний підхід до створення вправ і завдань для організації іншомовного ситуативного спілкування учнів 5 – 6 класів передбачає вивчення культури, традицій, звичаїв інших народів.

Список літератури

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт. 2013. 590 с.

УДК 373.091.32:004]:373.018.43

Гудько Д. Д.

здобувач освіти II (магістерського) рівня
факультету інформаційних технологій і математики
ВНУ імені Лесі Українки

Чепрасова Т. І.

к. п. н., доцент
кафедри загальної математики та
методики навчання інформатики
ВНУ імені Лесі Українки

МЕТОДИ ПІДТРИМКИ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Дистанційне навчання інформатики потребує від здобувачів освіти більш глибоких пізнань в предметі, адже учень повинен самостійно опрацювати та виконувати завдання,